

Dodatni dokument

Priročnik

Kako vzpostaviti večagencijsko strukturo, ki vključuje sektorje zdravstva in socialnega varstva?

Povzetek

Radikalizacija je zapleten družbeni problem, ki ga ni mogoče rešiti izključno z delom enega samega sektorja, temveč zahteva integriran pristop, ki vključuje medsebojno sodelovanje praktikov z različnih področij, sledenje skupnemu cilju in uporabo njihovih edinstvenih veščin, znanj in sposobnosti za prepoznavanje in zagotavljanje potrebne podpore ogroženim posameznikom. Pri večagencijskem sodelovanju lahko praktiki skupaj z oblikovalci politik in civilno družbo že na začetku učinkovito zagotovijo potrebno podporo ogroženim posameznikom, namenjeno preprečevanju in boju proti radikalizaciji.

Kako vzpostaviti učinkovite strukture v ta namen: bodisi od začetka ali že znotraj obstoječega okvira? Ni enega samega univerzalnega modela, ki bi ustrezal nacionalnemu, regionalnemu in lokalnemu kontekstu. Ta dokument opisuje nekatera splošna vodila za vzpostavitev večagencijskih struktur, ki vključujejo tudi sektorja zdravstva in socialnega varstva. Predstavlja priročnik s praktičnimi koraki in spoznanji, ki bodo pomagali tem sektorjem pri sodelovanju z drugimi ključnimi sektorji pri preprečevanju radikalizacije in nasilnega ekstremizma.

Uvod

Radikalizacija je zapleten družbeni problem in ga zato ni mogoče rešiti izključno z delom enega samega sektorja. Dejansko zahteva integriran pristop, ki vključuje medsebojno sodelovanje praktikov z različnih področij, sledenje skupnemu cilju in doprinos njihovih edinstvenih veščin, znanj in sposobnosti za prepoznavanje in zagotavljanje potrebne podpore ogroženim posameznikom. Pri takšnem večagencijskem sodelovanju praktiki, skupaj z oblikovalci politik in civilno družbo lahko že na začetku učinkovito zagotovijo potrebno podporo ogroženim posameznikom, z namenom preprečevanja in zoperstavljanja procesu radikalizacije.

Toda kako zgraditi učinkovite strukture v ta namen: bodisi od začetka ali že znotraj obstoječega okvira? Kdo naj bo vključen v takšne strukture in kako lahko zdravstveni in socialni delavci spodbudijo svoje sodelovanje v teh večagencijskih strukturah? Delovna skupina RAN H&SC je na dogodku v Kopenhagnu proučevala vlogo, ki jo lahko še zlasti sektorja zdravstva in socialnega varstva odigrata v večagencijskih strukturah za preprečevanje in zoperstavljanje nasilnemu ekstremizmu. Ta sektorja se soočata s posebnimi izzivi v zvezi z večagencijskim delom. Tako npr. večagencijske strukture pogosto vodijo ali usklajujejo nacionalni, regionalni ali lokalni organi oblasti in čeprav so morda lokalni organi oblasti v najboljšem položaju za usklajevanje večagencijskega sodelovanja, se morda ne zavedajo, da je treba vključiti tudi sektorja zdravstva in socialnega varstva. Poleg tega obstajajo težave v zvezi s posredovanjem podatkov in ohranjanjem zaupnosti zdravstvene dokumentacije pacientov, kar sta sektorjem specifična izziva, ki lahko predstavljata oviro pri udeležbi v dejavnostih večagencijskega sodelovanja.

Primeri učinkovitega večagencijskega sodelovanja, ki trenutno obstaja v Evropi kažejo, da se zato uporabljajo različni modeli in da ni standardne oblike. Namesto tega je treba vsak večagencijski pristop ustrezno prikrojiti lokalnemu okolju in v skladu s potrebami znotraj tega okolja. Zato ta priročnik navaja pet praktičnih korakov, pospremljenih s splošnimi smernicami, ki jim je mogoče slediti ali upoštevati pri uporabi oz. nadaljnjem razvoju večagencijskega pristopa z vidika sektorja zdravstva in socialnega varstva.

Priročnik je pripravljen na podlagi sestanka RAN H&SC, ki je potekal 18. in 19. maja 2016 v Kopenhagnu, na katerem je potekala obsežna izmenjava najboljših praks za izgradnjo večagencijskega pristopa in že pridobljenih spoznanj. Poleg tega temelji na predhodno objavljenih dokumentih RAN o vprašanih večagencijskega dela, npr. RAN LOCAL in RAN P&P, in na Zbirki pristopov in Praks RAN.

1. korak: Evidnetirajte pristojne agencije in vzpostavljanjem mreženja

Prvi korak začetka postopka vzpostavljanja večagencijskega sodelovanja za preprečevanje radikalizacije in nasilnega ekstremizma je opredelitev pristojnih agencij za zagotovitev ustreznega pregleda nad organizacijami, ki bi v idealnem primeru morale bit vključene v večagencijsko strukturo.

Splošna vodila:

- ***Delujte čim bolj lokalno***

Kadar je le mogoče, večina udeležencev želi zgraditi večagencijske strukture na lokalni ravni. Kakorkoli že, še posebej na podeželju se morda zaradi števila prebivalcev in razpoložljive infrastrukture ne bo mogoče izogniti regionalnim ali celo nacionalnim strukturam.

- ***Vključite širok krog organizacij***

Preventivni pristop je treba prilagoditi potrebam oseb, ki so dovzetne za radikalizacijo/nasilni ekstremizem. V ta namen je potrebno zagotoviti sodelovanje vseh relevantnih organizacij z različnim strokovnimi znanji. Število vključenih organizacij in obseg njihove vključenosti se bo razlikoval od primera do primera. Vendar bo vključenost v obliki partnerstva zagotavljala, da bodo tiste osebe, ki jih obravnavamo kot ranljive osebe imel dostop do širokega nabora podpore, od preusmerjevalnih dejavnosti do zagotavljanja točno določenih storitev. Zato je treba pri opredeljevanju možnih partnerskih organizacij, ki bodo sodelovale v večagencijski strukturi, poleg najočitnejših organizacij, kot so (lokalna) policija, šole in (lokalni) organi oblasti, storiti tudi vse potrebno, da se v večagencijsko strukturo vključijo tudi organizacije, ki so večinoma vključene v delo takšnih struktur v manjšem obsegu, kot so sektorja zdravstva in socialnega varstva, skupnosti/družine, nevladne organizacije, stanovanjska združenja, športni in svetovalni centri, zavodi za zaposlovanje, celo službe za izvrševanje kazenskih sankcij in pogojni izpust. Možni modeli bi lahko vključevali osrednjo strukturo iz več glavnih partnerjev, drugi partnerji pa se lahko vključijo v njeno delo na podlagi prepoznanih potreb posameznega primera.

- ***Izognite se stigmatizaciji in etiketiranju ter vzpostavite bolj splošno strukturo***

Splošna večagencijska struktura, ki se osredotoča na najrazličnejša družbena vprašanja, ki na primer služi bolj splošnemu cilju preprečevanja kriminala in vključuje dimenzijo preprečevanja radikalizacije, ter torej ne predstavlja njenega glavnega cilja, tako preprečuje stigmatizacijo in etiketiranje ljudi kot radikalnih oseb, nasilnih ekstremistov ali celo teroristov. Vzpostavitev bolj splošne strukture okrog npr. varstva otrok in ranljivih odraslih postane lahko koristna kadar želite prejeti dodatne podatke od npr. šol in delavcev, ki se ukvarjajo z mladimi. Struktura lahko vključuje tudi ločeno enoto ali skupino strokovnjakov, ki pomaga pri primerih v zvezi z nasilnim ekstremizmom.

- ***Gradite na obstoječih večagencijskih strukturah***

V mnogih državah članicah so določene oblike večagencijskega sodelovanja že vzpostavljene, na primer na področju zlorabe otrok. Uporaba obstoječega sodelovanja med (lokalnimi) organi oblasti, drugimi z zakonom opredeljenimi partnerji, (kot so sektorji zdravstva in socialnega varstva, centri za socialno delo, centri za pomoč otrokom in mladim in službe za ravnanje s storilci kaznivih dejanj), policijo in lokalno skupnostjo namesto vzpostavitve nove oblike sodelovanja, je ključnega pomena za učinkovitost in preprečevanje podvajanja dela. Slednje bo prihranilo čas in vire za proučevanje ali je mogoče obstoječe strukture prilagoditi za delo z ljudmi, ki so dovzetni za radikalizacijo. Čeprav bo potrebno v takšnem primeru morda pripraviti dodatne politike, skleniti dogovore o izmenjavi podatkov in izvesti dodatna usposabljanja, se lahko strukture, ki gradijo na obstoječih mrežah in postopkih, hitreje vzpostavijo. Poleg tega se lahko partnerji zanesejo na

obstoječe odnose medsebojnega sodelovanja, kar še dodatno olajša vključitev dodatne dimenzije v obstoječe sodelovanje.

- **Vključite skupnosti**

V strukturo ne vključite samo institucionaliziranih organizacij, temveč tudi civilno družbo. Nujno je treba graditi dolgoročne odnose s skupnostmi, ki temeljijo na zaupanju in niso omejeni samo na čas trajanja kriz. Sodelovanje z že znanimi obrazi bo pripomoglo pri zagotavljanju pomoči ranljivim osebam, soočenih s potencialnimi težavami.

- **Začnite mrežiti in vzemite si dovolj časa za učenje in razvoj**

Ko identificirate pristojne organizacije, ki jih boste vključili v postopek, začnite mrežiti in drugim pojasnite prednosti večagencijskega dela, najdete manjkajoče povezave in vključite prave ljudi. Čeprav se morda zdi nekoliko nenavadno, da takšne pobude prevzemata tudi sektorja zdravstva in socialnega varstva, bodo preostali partnerji sčasoma ugotovili, da igrata ključno vlogo v strukturah in, da lahko prispevata k nadgrajevanju celotnega procesa.

2. korak: Vlagajte v oblikovanje odnosov in razvijte večagencijsko strukturo

Pri sodelovanju strokovnjakov z različnih področij (policistov, pedagogov, delavcev na področju duševnega zdravja, javnih uslužbencev in socialnih delavcev) v večagencijskih strukturah lahko na začetku nastopijo težave. Praktiki delujejo v svojem poklicu s svojega zornega kota in na podlagi svojih (znanstvenih) spoznanj, izkušenj, vrednot, argumentov, terminologije itd., vendar je sčasoma in ob vzpostavljanju medsebojnega zaupanja nekatere izmed teh težav mogoče odpraviti. Zaupanje je dejansko ključni sestavni del kateregakoli večagencijskega pristopa. Zato drugi korak vključuje vlaganje v vzpostavljanje medsebojnega zaupanja in razumevanja pred nadaljnjim razvojem strukture, in sicer ne samo med sektorji in organizacijami, temveč tudi med oddelki znotraj organizacij. Pogosto ni jasno, kaj na podlagi zakona drugi oddelki in organizacije delajo oziroma smejo delati. Zato bi morala biti vlogo in odgovornosti vseh strokovnjakov v strukturi jasno opredeljena.

Splošna vodila:

- **Organizirajte redna srečanja**

Redna srečanja iz oči v oči, na primer enkrat na mesec, pomagajo bolje razumeti druge strokovnjake, organizacije in sektorje. Pomembno je tudi, da imajo partnerji možnost za srečanja izven organiziranih uradnih sestankov za razgovore o točno določenih primerih oziroma, ko se pojavi kriza.

- **Vključite organizacije/partnerje na vseh ravneh**

V večagencijsko sodelovanje je treba vključiti partnerje na vseh ravneh za vzajemno krepitev prizadevanj in zagotovitev prave stopnje podpore vsem partnerjem za učinkovito delovanje. Nacionalna raven in predstavniki oblikovalcev politik so torej enako potrebni kot partnerji na lokalni ravni saj lahko zagotavljajo potrebno zakonodajno in finančno podporo.

- ***Vključite večagencijsko sodelovanje v delovna mesta in naloge***

Medsebojno zaupanje se pogosto vzpostavi z osebnimi odnosi, kar pomeni, da se ljudje med seboj poznajo, poznajo delovne naloge in interese drug drugega in po potrebi prosijo ali pa nudijo pomoč. Slaba stran sodelovanja na podlagi osebnih odnosov nastopi takrat, ko se na določenem delovnem mestu zamenjajo osebe in je treba zgraditi nov odnos. Ko pride do tega to večinoma negativno vpliva na partnerstvo. Vpliv osebnih odnosov se lahko zmanjša tako, da se sodelovanje z drugimi agencijami vključi kot sestavni del posebnih vlog/funkcij. Novi zaposleni v organizacijah se morajo nemudoma seznaniti z večagencijskimi strukturami.

- ***Ustanovite partnerstvo, ne pravne osebe***

Zakonodaja se razlikuje od države do države, v posameznih državah celo od sektorja do sektorja. Vzpostavitev partnerstva namesto pravne osebe/institucionaliziranja vloge je način kako premagati ta izziv. Glede zakonodaje so primeri pokazali, da lahko določena obstoječa zakonodaja predstavlja tako oviro kot tudi sredstvo za omogočanje in dejansko spodbujanje sodelovanja, zaradi katerega se organizacije zavedo 'dolžnosti' sodelovanja, kar pomeni, da mora biti jasno, da sodelovanje ni opcija, temveč predstavlja moralno zavezo.

Vzemimo za primer program 'Channel', kjer je dolžnost sodelovanja med vsemi vpletenimi strokovnim delavci številnih sektorjev pravzaprav pravna zaveza sodelovanja in izmenjave informacij med centri za socialno delo, šolami in policijo. Na Nizozemskem večagencijsko sodelovanje temelji na 'pismu o nameri', ki izhaja iz načela moralne zaveze.

- ***Imenujte koordinatorja, da se izognete hierarhičnim strukturam in politiki***

Usklajen večagencijski pristop zagotovite tako na način, da se določi organizacija odgovorna za vodenje in koordinacijo. Imenovanje/določitev takšnega organa bo različna od države do države in celo od lokalne skupnosti do lokalne skupnosti, vendar mora biti vsem jasno, katera organizacija vodi postopek in usklajuje intervencije. Idealno je, če to vlogo opravlja občina ali celo neodvisna oseba (recimo varuh človekovih pravic). Čeprav je podpora politike koristna, če je le mogoče, koordinator naj nima politične funkcije.

- ***Investirajte v deljeno lastništvo večagencijskega projekta***

Delo na splošnih in skupnih ciljeh bi lahko okrepilo deljeno lastništvo in deljeno odgovornost. Poskrbite za to, da so vam poznani mandati in cilji organizacij, s katerimi želite sodelovati, in tudi njim jasno predstavite svoj mandat in cilje.

- ***Jasno razmejite vloge***

Z zgoraj navedenim je povezana tudi jasna razmejitev vlog vseh strokovnjakov, vključenih v večagencijski pristop, in kaj je vloga posameznega partnerja. Prava pričakovanja in poznavanje vloge posameznih partnerjev so ključni predpogoji za uspeh.

- ***Sodelujte s stalnimi člani (varovalno vozlišče) in ad hoc / gostujočimi člani***

Udeleženci so se strinjali, da je treba v strukturo vključiti najmanj naslednje partnerje: zastopnike lokalnih oblasti/občine (omogočanje delovanja strukture), lokalno policijo (pogosto je njena vloga na prvi stopnji, da preveri ali se določen primer že preiskuje), centre za socialno

delo/socialno varstvo in strokovnjake za vedenje (pedagoge, strokovnjake za mentalno zdravje). Za intervencije po meri se priporoča vključiti ad hoc / gostujoče člane v večagencijsko strukturo, kot je pojasnjeno v koraku 1. Glede na profil ranljive osebe se lahko vključijo naslednji 'gostujoči vodje': šole, centri za pomoč otrokom/delo z otroki na ulici, pa tudi NVO, starši in vodje lokalnih skupnosti.

- ***Bodite prilagodljivi in transparentni***

Novi partnerji (na primer NVO ali zasebne družbe) bi morali imeti možnost sodelovati in pri vključevanju novih partnerjev jim je treba pojasniti, zakaj so vključeni in kaj lahko doprinesejo k sodelovanju.

- ***Dobra koordinacija na vladni/administrativni ravni***

V praksi mnogi praktiki, ki so zaposleni v zdravstvu in socialni oskrbi, delajo v več večagencijskih strukturah hkrati, npr. eni glede duševnih motenj, drugi glede zlorabe otrok itd.. Za preprečevanje prekrivanj in usklajevanje med posameznimi večagencijskimi strukturami je pogosto v najboljšem položaju (lokalna) oblast/administrativna raven. Enako velja glede vprašanj v zvezi z obsegom delovnih področij (občinske proti regionalnim strukturam), saj je delovanje preko meja pogosto težje. Pri takšnih težavah je lahko pomaga administrativna podpora.

- ***Uporabite komponento usposabljanja***

Določeno usposabljanje na delovnem mestu (za razliko od formalnega izobraževanja) pri večagencijskem delu ima lahko koristne učinke. Možnosti za razvoj in učenje morajo biti del mreženja.

3. korak: Izmenjajte podatke in jih ocenjujte skupaj

Cilja večagencijskega pristopa sta izmenjava strokovnih znanj in izkušenj ter s tem omogočanje skupne cene primerov z namenom preprečevanja in boja proti radikalizaciji in nasilnemu ekstremizmu na bolj koordiniran, učinkovit in urejen pristop.

Posamezniki morda ne bodo vedno soglašali z izmenjavo podatkov, a pravica do zasebnosti in zaupnosti ni vedno absolutna pravica. Morda bo prišlo do situacije, ko bo strokovnjak ocenil, da stranka predstavlja resno grožnjo in neposredno tveganje samopoškodbe ali ogrožanja drugih. V takšnih primerih dolžnost izmenjave podatkov prevlada nad poklicno obveznostjo zaupnosti. Poleg tega je pomembno razlikovati med dejansko zaupnimi podatki in občutljivimi podatki, in bi se jih lahko izmenjalo na temelju preudarnosti. Na primer, nekatere zaupne podatke je moč preoblikovati na določeno, dovolj abstraktno raven, ki pa še vedno omogoča učinkovito delo na primeru. Na tak način je mogoče podatke deliti z drugimi agencijami brez, da bi se ogrozila občutljivost podatkov, ki je bila prvotno vsebovana (varovanje zasebnosti), ali zaustavilo sodelovanje med agencijami (znotraj dogovorjenega okvira).

Vodilna načela:

- ***Jasna pravila in smernice izmenjave informacij***

Glede na to, da se zakonodaja glede izmenjave podatkov razlikuje tako med posameznimi državami članicami kot tudi sektorji, je to še poseben za področje zdravstva/duševnega zdravja, ko

naslavljam ohranjanje zaupnosti pacientovih podatkov. Kakorkoli že, v mnogih primerih se lahko posreduje le določene dele relevantnih podatkov. Prav tako bi pacienti lahko podali svoje soglasje za izmenjavo.

Sektor, ki srbi za duševno zdravje, bi lahko motiviral tako, da bi videl koristi zase (in za zdravljenje svojih pacientov).

- **Recipročnost je ključnega pomena**

Vsi partnerji, ki obravnavajo (potencialnega) nasilnega ekstremista bi morali izmenjevati in imeti dostop do informacij, da lahko ustrezno izvedejo spremljanje (follow-up), in sicer tako, da je to spremljanje sorazmerno in potrebno za zavarovanje interesov ranljivega posameznika.

- **Kjer je treba, vključite strokovnjake**

Pomembno je zagotoviti, da se pri proučevanju in razpravi o primerih ter izdelavi intervencijskega načrta, v oceno primera vključi izkušnje z radikalizacijo in pripravi intervencijski načrt, če je ta potreben. To bi lahko bil npr. profesor o religiji/islama.

V zvezi s tem, in še preden se prične z obravnavo primerov, lahko specifični partnerji odigrajo vlogo zagotavljanja podrobnejših informacij o določenih vidikih, zberejo posamezne podatke npr. preko anket, s čimer se večagencijski strukturi zagotovi trdnejšo bazo znanja.

- **Investirajte v usposabljanje in orodja za ocenjevanje**

Priporočljivo je, da se vsem agencijam zagotovi gradiva za usposabljanja/izobraževanja za ozaveščanje, v katerih so jasno opredeljeni riziki radikalizacije, načini njihovega prepoznavanja in modeli za delo s posamezniki iz vidika različnih agencij/sektorjev.

Vsem akterjem, ki bodo vključeni, bi moral biti zagotovljen določen nivo usposabljanja; od višjih vodstvenih delavcev do delavcev na terenu.

Dostop do sklopov orodij in priročnikov, ki zagotavlja okvir za presojo in odzivanje na potrebe ogroženih posameznikov, lahko predstavlja pomemben pripomoček.

6 korakov za izmenjavo informacij znotraj zdravstvenega sektorja

Delitev skrbi z namenom podpore ranljivih posameznikov

1. korak: Prepoznati, analizirati in preveriti upravičenost skrbi

2. korak: Pogovoriti se s strankami o teh skrbeh

3. korak: Posvetovanje s sodelavci ali nacionalnimi strokovnjaki

4. korak: Posvetovanje z vodstvom

5. korak: Ocene tveganj, kij jih pripravijo specialisti

6. korak: Izmenjava informacij z ustreznimi partnerji (npr. centrom za socialno delo, izobraževalnimi ustanovami, organi za kazenskega pregona)

4. korak: Imenujte nosilca primera in intervenirajte

Naslednji korak sestavljata kolektivno imenovanje nosilca primera in priprava intervencij (po meri). Ker ni omejitev glede števila akterjev, vključenih v večagencijskem sodelovanju, je treba za

vsak primer jasno opredeliti, kateri akterji so vključeni in zakaj. Vključeni akterji morajo delovati simultano na vseh ravneh (z radikaliziranim posameznikom, družino/starši in skupnostjo) in imeti pregled (čim boljši) nad celotnim dogajanjem. Nosilec primera koordinira posamezen primer in je odgovoren za intervencije. Nosilec/ka primera je tudi prepoznavna točka za stik s posameznikom, njegovo družino in skupnostjo, saj za stik z družinami preveliko število najrazličnejših posameznikov ni koristno in zmanjšuje vzpostavljanje medsebojnega zaupanja.

Vodilna načela:

- ***Določite nosilca primera***

Organizacija, ki je za posamezen primer najbolj primerna in usposobljena, na primer organizacija, ki ima s stranko najbližje razmerje, je v najboljšem položaju za nosilca primera.

- ***Skupne intervencije***

Večagencijska struktura lahko pripravi in uporabi številne intervencije, ki so namenjene preprečevanju radikalizacije in nasilnega ekstremizma pri ranljivih posameznikih. Na podlagi izkušenj udeležencev, je idealna kombinacija pripravljena tako, da ima elemente pomoči pa tudi kaznovanja ali pravnih pritiskov, če so le-ti potrebni zato, da se zagotovi odstranitev ranljivih oseb iz nevarnih situacij.

Po državah je sodelovanje v intervencijah bodisi obvezno (npr. v varnih hišah na Nizozemskem) ali prostovoljno (npr. britanski program 'Channel'). Primeri intervencij v okviru večagencijskega pristopa pri preprečevanju radikalizacije in nasilnega ekstremizma (VE), so:

- programi mentorstva, ki vključujejo psihologijo »mentorja za življenje« in jih vodijo osebe iz skupnosti, ki sodelujejo z ogroženim posameznikom. Oseba iz skupnosti je lahko nekdo iz iste etnične skupine, ki vzpostavi medsebojno zaupanje z ranljivo osebo in ji tako pomaga, da lažje sodeluje;
- svetovalne storitve;
- vključitev v zaposlitvene/mladinske klube idr.;
- skupni obiski na domu, na primer socialnega delavca in lokalnega policista, so bili omenjeni kot učinkovit način za vzbujanje skrbi, pridobitev potrebnih podatkov in pogovor, ter aktivno sodelovanje z družinskimi člani;
- vključitev civilne družbe in organizacij z ulično verodostojnostjo ter npr. izvedba skupinskih obiskov po šolah z namenom dviga ozaveščenja o nediskriminaciji.

- ***Bodite se sposobni odziva v 24 urah***

Osredotočite se na zgodnje preprečevanju, vendar delajte tudi na družbenem načrtu ukrepanja v nujnih primerih.

- ***Spremljajte izvajanje akcijskega načrta***

Spremljanje izvajanja akcijskega načrta primera, ki je v obravnavi, je potrebno ves čas, kjer je potrebno se izvedejo spremembe. V procesu spremljanja izvajanja ima glavno vlogo koordinator.

5. korak: Evalvacija in nadaljnje spremljanje (follow-up)

Kot zadnji korak zagotovite skupno evalviranje procesa in intervencij, ki so bile izvedene v sklopu večagencijske strukture, in so se izvedle v zvezi s posameznim primerom. Enako pomembno je tudi izvajati nadaljnje spremljanje (follow-up) vseh izvedenih aktivnosti in partnerjem posredovati povratne informacije o pridobljenih rezultatih in spoznanjih. Ta ključni zadnji korak omogoča nadaljnjo prilagajanje večagencijske strukture, na pridobljenih izkušnjah in uvaja potrebne izboljšave.

Vodilna načela:

- Pojasnite rezultate.
- Posredujte več pozitivnih kot negativnih zgodb ter poskrbite, da so partnerji ves čas aktivno vključeni in motivirani.
- Posredujte spoznanja pridobljena z izkušnjami: seznanite druge z njimi. Tudi tako boste prispevali k motiviranosti in aktivni vključenosti partnerjev.
- Izpostavite skupne koristi.
- Seznanite (lokalne) medije z njihovo odgovornostjo.

Najpomembnejši del evalvacijskega postopka je zavedanje vseh partnerjev, da je večagencijsko delo učni proces, kar pomeni, da se napake dogajajo, pomembno je le, da se na podlagi spoznanj izboljša način dela. Poleg tega je v večagencijskem sodelovanju zelo zaželen element ustvarjalnosti.

Prevedeno v okviru:

